

BİLİM ve TEKNİK

C İ L T 3 7 S A Y I 4 4 5

"Benim mânevi mirasım ilim ve akıldır"
Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan V.

Prof. Dr. Nüket Yetiş

Genel Yayın Yönetmeni

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Raşit Gürdilek (rasit.gurdilek@tubitak.gov.tr)

Yayın Kurulu

Vural Altın
Beyazıt Çırakoğlu
Ahmet İnam
Adnan Kurt
Cihan Saçlıoğlu

Yayın Koordinatörü

Duran Akca (duran.akca@tubitak.gov.tr)

Redaksiyon

Zeynep Tozar (zeynep.tozar@tubitak.gov.tr)

Araştırma ve Yazı Grubu

Gülgün Akbaba (gulgun.akbaba@tubitak.gov.tr)
Alp Akoğlu (alp.akoglu@tubitak.gov.tr)
Tuğba Can (tugba.can@tubitak.gov.tr)
Deniz Candaş (deniz.candas@tubitak.gov.tr)
Meltem Y. Coşkun (meltem.coskun@tubitak.gov.tr)
Bülent Gözcüoğlu (bulent.gozcuoglu@tubitak.gov.tr)
Zuhal Özer (zuhal.ozer@tubitak.gov.tr)
Gökhan Tok (gokhan.tok@tubitak.gov.tr)
Banu B. Tüysüzoğlu (banu.binbasaran@tubitak.gov.tr)
Serpil Yıldız (serpil.yildiz@tubitak.gov.tr)
Elif Yılmaz (elif.yilmaz@tubitak.gov.tr)
Aslı Zülâl (asli.zulal@tubitak.gov.tr)

Grafik-Tasarım

Fulya Koçak (fulya.kocak@tubitak.gov.tr)
Ayşegül D. Bircan (aysegul.bircan@tubitak.gov.tr)
Hülya Yılmazcan (hulya.cetin@tubitak.gov.tr)

Okur İlişkileri

Zehra Şen (zehra.sen@tubitak.gov.tr)
Vedat Demir (vedat.demir@tubitak.gov.tr)
Figen Ulaş (figen.ulas@tubitak.gov.tr)
İbrahim Aygün (ibrahim.aygun@tubitak.gov.tr)

İdari Hizmetler

Kemal Çetinkaya (kemal.cetinkaya@tubitak.gov.tr)

Bilim, yoldan çıkarmak için olağanüstü çaba göstermediğiniz sürece insanlığa dost bir kuvvet. Nedeni basit: İnsanın kendi eseri. Bilimi bugünkü doruklarına getiren de insanın gereksinimlerine odaklı olması ve bu gereksinimleri karşılamadaki başarısı. Ama anlaşılıyor ki, tüm davranışlarımızı bu kendi oluşturduğumuz çözümler havuzundan bilinçli tercihler yaparak biçimlendirmiyoruz. Tarihin karanlıktaki çağlarından miras bazı bilinçsiz davranışlarımızın da farkındayız ve Elif Yılmaz arkadaşımız bu sayımızda içgüdü dediğimiz bu davranışları sizler için araştırdı. Görüyoruz ki, bu içgüdülerin çoğu da kendimizi korumamıza, tehlikeleri savuşturmamıza, hayatta kalmamıza yardımcı olan fizyolojik ya da zihinsel tepkiler. Biz daha tehlike karşısında hesaba kitaba oturmadan beynimiz (bence son derece haklı olarak) işi bizim önce ortaya koyup sıralayacağımız, sonra aralarından seçerek uygulayacağımız bilinçli seçimler sürecinin tamamlanmasına bırakmadan, yönettiği bedenimizi ve tabii ki kendini güvenceye alıyor. Ama yine açık ki, beynimiz zaman zaman o karanlık çağlardaki yaşam savaşının içinde geçtiği heyecanlı ortama bir nostalji duyuyor. O da biraz korkmak istiyor. Kendi ürettiği bilim yerine bizi korku tacirlerinin mallarını sergiledikleri pazara yönlendiriyor. Ya gönderdikleri UFOlarla dünyamızın kasabasını köyünü, kaçırdıkları insanların içlerini dışlarını inceleyen uzaylılar sonunda büyük işgal planını uygulamaya koyarlarsa? Ya ürettiğimiz makineler sonunda bizi kendilerine köle ederlerse? Evrenin gizlerini ortaya çıkarmak için geliştirilen hızlandırıcılarda gerçekleştirilen deneyler sonunda dünyamızı yutacak bir karadelik yaratırsa!.. Bu arada birileri bizleri zehirlemeye mi çalışıyor? Tabii ki, ihtiyatlı olmak, tedbiri elden bırakmamak iyi bir şey. Ancak, bu korkuların gerçek olup olmadığını, eğer gerçekten de bir tehlike varsa alınacak önlemlerin ne olduğunu öğrenmek için çalınacak kapı, yine bilim olmalı. Biz de öyle yaptık. Medya tarafından aniden gündeme taşınan bir korkunun, bedenimizin yediğimiz sebzelerle, etlerle bir yabancı hormon deposu haline gelebileceğın korkusunu bilimin merceği altına aldık. Arkadaşımız Gülgün Akbaba uzmanlarla, gıda mühendisleriyle görüştü ve sizlerin adına bu korkunun gerçekliğini araştırdı. Sonuç, hepimiz için iç açıcı. Öğrendik ki, gıdalarımıza olağan üstü renklerini, alışmadığımız tatlarını, büyüklüklerini veren, hormonlar değil.

Yer kalmaz diye bu konuyu burada kesiyorum ve dikkatinizi kapağımızın sağ alt köşesindeki kuşağa çekiyorum. Zaten çoğunuz hemen fark etmiştir. Evet, nihayet istediğiniz oldu. Hazırlıyoruz dedik, maliyetine satacağız dedik; ama sonunda dayanamadık. Madem güzel bir çalışma yaptık, herkese ulaşturalım istedik. Baktık okurlarımız Periyodik Tablo istiyor. Yıllarca önce ek olarak verdiğimiz poster de elimizde kalmamış. Düşündük taşındık, eskisini yeniden bastıracağımıza çok daha fazla bilgi içeren bakıldığında bu konuda akla gelebilecek soruların en azından pek çoğunu yanıtlayacak açıklamalar da içeren yeni bir poster hazırladık ve derginin artan maliyetini de göze alarak okurlarımızı kırmayalım, derslerini daha iyi algılamalarını sağlayacak bu tabloyu hepsine armağan edelim istedik. Yıllarca dergimizi basan matbaanın artık kardeş gibi olduğumuz görevlilerinin, yöneticilerinin hatırlarını, zaten bilim uğruna sürekli istismar ettiğimiz hoşgörülerini, tokgözlülüklerini daha da zorlayarak, hocalarımıza tatil, dinlenme hakkı tanımayarak tablomuzu tekrar tekrar yeniledik. Sonuçta okurlarımıza keşfedilmiş, daha doğrusu oluşmaya "zorlanmış" en yeni elementleri de içeren, bunların dahil oldukları grupların özelliklerini de açıklayan, bu özellikleri nasıl kazandıklarını anlatan bir posteri sizlere sunabilmenin gururunu yaşıyoruz.

Sizlere bir armağanımız daha var. Yine pek çok okurumuzun isteği doğrultusunda, üç yıldır BilimNet köşemizde yayımlamakta olduğumuz bilim sitelerini kategorilere ayrılmış kataloglar halinde Yeni Ufuklara dizimizde veriyoruz. Hem de dergimizin fiyatını milyonda birine indirerek!.. Yeni yılın hepimize daha da geniş ufuklar getirmesi dileğiyle...

Raşit Gürdilek

Yazışma Adresi	: Bilim ve Teknik Dergisi No: 221 Kavaklıdere 06100 Ankara	Internet	: www.biltek.tubitak.gov.tr
Yazı İşleri	: Tel: (312) 427 06 25 (312) 427 23 92 Faks: (312) 427 66 77	e-posta	: bteknik@tubitak.gov.tr
Satış-Abone-Dağıtım	: Tel: (312) 467 32 46 Faks: (312) 427 13 36		ISSN 977-1300-3380
TÜBİTAK Santral	: Tel: (312) 468 53 00		Fiyatı 3.500.000 TL + 3,5 YTL (KDV dahil)
Adres	: Atatürk Bulvarı, 221 Kavaklıdere 06100 Ankara		Yurtdışı Fiyatı 5 EURO.
Reklam	: Tel: (312) 427 06 25 (312) 427 23 92 Faks: (312) 427 66 77	Baskı	: Pro-Mat Basım Yayın A.Ş. İnternet: www.promat.com.tr